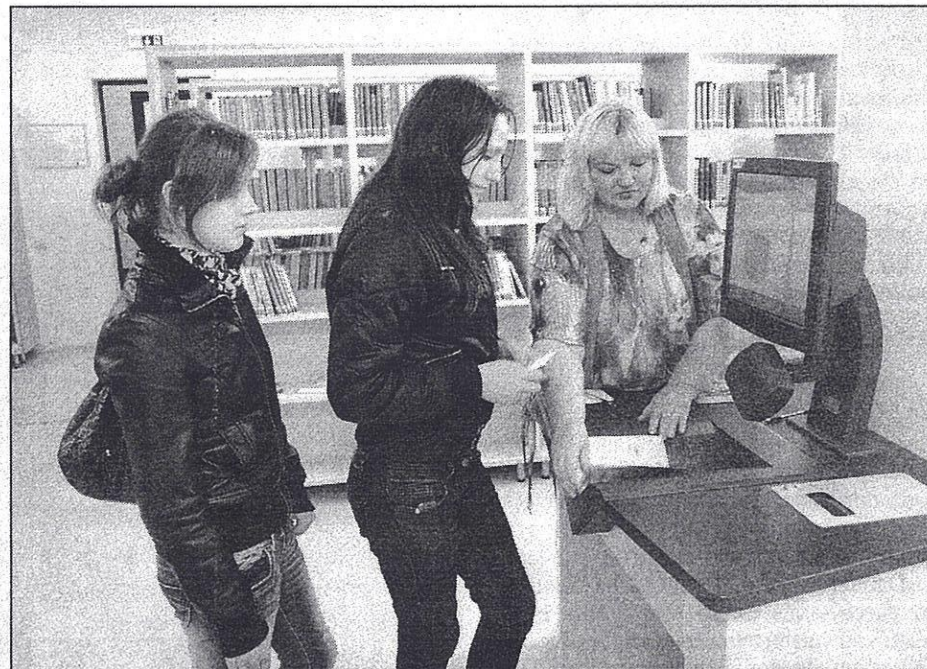

Mazā Gaismas pils Līvānos

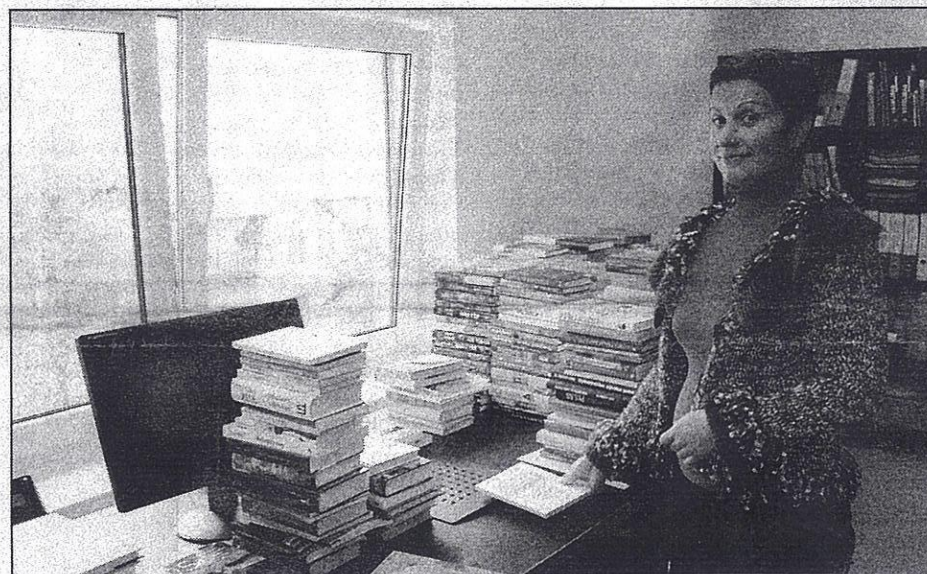
● Līvānu centrālās bibliotēkas vadītāja Inta Vērdiņa jaunajā bibliotēkas zālē «Straumes».

● Bibliotekāres Ingridas Puncules (no labās) vadībā skolnieces Aiga Sipola un Nadežda Radionova apgūst pašapkalpošanās automāta darbību. Te lasītājs pats var pierēģistrēt izņemto grāmatu un pēc tam to nodot atpakaļ. Meitenes pauda sajūsmu par bibliotēkas jaunajām telpām un iekārtojumu, stāstīja, ka arī iepriekš apmeklējušas bibliotēku, bet tagad to darīt esot vēl jo lielāks prieks.

● Cik labi iegrimt pasaku istabas mikstajos pufos un kopā ar māmiņu aplūkot krāsainās grāmatīnas, ar kurām var arī spēlēties.

Rīgā turpinās lielās Gaismas pils — Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecība, bet, nosaucot atjaunoto Līvānu novada centrālo bibliotēku par mazo Gaismas pili, pārspilēts nebūs nemaz. Projektētāji, būvnieki, dizaina veidotāji, bibliotēkas saimnieki — Līvānu novada dome — un apsaimniekotāji — novada centrālā bibliotēka — ir pacenkušies, lai atjaunotā ēka ar savu ārējo un iekšējo vizuālo tēlu, lietotājiem un darbiniekiem radītajām ērtībām, modernajām iekārtām būtu viena no visskaistākajām iestādēm Līvānos. Un joprojām vieta, kur pakalpojumi — grāmatas mācībām vai brīvā laika pavadīšanai, internets, periodika pieejami bez maksas. Rekonstruētā Līvānu centrālā bibliotēka kļuvusi par iecienītu objektu ekskursantiem, daždien ekskursija pa bibliotēku jāvada pat vairākām grupām, stāsta bibliotēkas vadītāja Inta Vērđiņa, sagaidot «Novadnieka» žurnālistus pie ārdurvīm. Rekonstrukcijas darbu gaitā otro jaunību piedzīvojuši ne tikai pati ēka, bet pilnībā mainījušies arī tuvākā apkārtnē. Hortenzijas ar rozā ziediem, tūjas, klinšrozītes, citi stādījumi, bruģēti celiņi, — arī lietainā rudens dienā rada elegantu iespaidu.

Bibliotēkai tagad ir divas ieejas. Pa vienu no tām var iekļūt konferenču zālē. Tā uzbūvēta no jauna un paredzēta dažādiem pasākumiem, izstādēm, mācībām. Pieejama atsevišķi, lai netraucētu ikdienišķo darba ritmu pašā bibliotēkā, un ir izmantojama dažādos laikos. Vēsturiski tuvākais objekts bibliotēkai savulaik bijušas Straumes dzirnavas, tāpēc jaunajai zālei dots nosaukums «Straumes», un tā ir vienīgā zāle tuvākajā apkārtnē ar savu personīgo nosaukumu. Tajā uzstādītas kon-

ferenču rīkošanai nepieciešamās iekārtas, te tiek glabāti novadpētniecības materiāli. Interesenti var noskatīties arī filmu par rekonstruētās bibliotēkas atklāšanu šī gada jūlijā, kā arī pasaules slavu ieguvušā fotogrāfa, līvānieša Aļņa Stakļa fotoizstādi. Zāle «Straumes» jau pirmajos pastāvēšanas mēnešos iemantojusi popularitāti un ir noslogota. Par tās darbošanos diendienā rūpējas bibliogrāfe Iveta Švirkste, kas pārzina arī novadpētniecības jautājumus.

Rekonstrukcijas gaitā bibliotēkai ir uzbūvēta ne vien jaunā zāle, bet arī trešais stāvs, un tā rezultātā papildus iegūti 700 kvadrātmetri telpu. Tagad bibliotēka darbojas 1400 kvadrātmetros. Verot galvenās ieejas durvis, nokļūstam plašā, modernā priekštelpā, kur pie liela reģistrācijas galda «spieto» jauniešu bariņi. Lasītāju skaits pēdējā laikā ievērojami audzis, jo pēc gandrīz gadu ilgām neērtībām, kad bibliotēka pa remonta laiku bija «emigrējusi» uz dažādām vietām, tagad visi labprāt dodas uz atjaunoto ēku. Pēc mācību stundām te uzturas ļoti daudz skolu jaunatnes. Laša žurnālus, grāmatas, izmanto iespēju darboties pie datoriem. Pilda arī mājas darbus, meklē vajadzīgo informāciju. Par lasītājiem pieteicas arī tādi, kas savulaik bibliotēkā nebija ne reizi iegriezušies, — līvānieši nāk apbrīnot skaisto iekārtojumu. Ar vecajām telpām ne salīdzināt.

Pie ieejas durvīm sagaida dubulti elektroniskie vārti, jo Līvānu bibliotēkā — pašlaik vienīgajai Latvijā — uzstādīta ļoti moderna iekārta — lasītāju pašapkalpošanās automāts ar RFID (radiofrekvenču identifikāciju) 21. gadsimta hibrīdtehnoloģijām. Šī sistēma ļaus izsekot grāmatu plūsmā, kā arī attālināti strādāt ar bibliotēkas krājumu, analizēt dažādus datus,

● **Apstrādes nodaļas vadītāja Tatjana Lukina ar mazas kastītes, kas maksā 1400 latus, palīdzību, katrā grāmatā ievieto čipu, ar kā palīdzību var izsekot grāmatas turpmākajām gaitām.** Foto: A.Šņepsts

bet, lai to varētu darīt, grāmatām tiek uzlīmēti speciāli čipi. Izskaidrojot bez sarežģītiem terminiem, — bibliotēkā uzstādīts automāts, pie kura lasītājs bez bibliotekāra līdzdalības noskenē savu lasītāja kartīti, pēc tam — izņemto grāmatu un mierīgi dodas mājup. Ja šī procedūra nebūs veikta, elektroniskie vārti pie izejas sacels trauksmi. Arī grāmatu nodošana būs līdzīga. Lasītājs atnesto grāmatu atzīmēs pie tā paša automāta un tur arī atstās. Čipus līmē tikai no jauna saņemtajām grāmatām, bet vecajām joprojām ir svīrkodi. Tāpēc arī vārti pie izejas dubulti — jaunajai un vecajai sistēmai. Bibliotekāriem paliks konsultantu un palīgu loma. Telpās ierīkota arī videonovērošana.

Ēkas katram stāvam ir sava koncepcija. Pirmais — zemes stāvs, otrais, tuvāk lapotnēm — koku, trešais — debesu stāvs. Attiecīgi mainās arī krāsu toņi. Ļoti iespaidīgs efekts panākts ar modernu, bet klusinātās formās ieturētu griestu lampu izvietojumu, kas rada omulību telpās, kā arī no ārpuses, kad vakara tumsā aiz stiklā tērptās fasādes rotājas silti gaismas apli. Interjerā savu akcentu pievieno arī krēslī, kuru pārvalki divās krāsās. Saskaņots ir viss — uzrakstu, plauktu dalījumu krāsa, burtu šrifti. Klusos nostūros mājīgas atpūtas vietiņas ar dekoratīviem augiem, mikstiēm sēžamajiem atpūtai. Inta Vērđiņa izrāda telpas, kurās izvietota daiļliteratūra, nozaru literatūra, periodika, uzglabājamie krājumi. Retāk lietotu, lielākoties padomju

laikos izdoto, grāmatu krājumi novietoti atsevišķi. Ierīkoti tematiskie grāmatu plaukti. Bibliotēkā ieviests neparasts jaunums — klusās lasītavas, pa divām otrajā un trešajā stāvā. Tās no pārējās telpas norobežotas ar stikla sienu, toties tur vieta ļoti nopietniem pētījumiem un darbam. Par pašiem mazākajiem lasītājiem padomāts vēl vairāk, — bērnu literatūras nodaļa gaiša, krāsaina, dzīvespriecīga, ar rotaļlietām un atsevišķu pasaku istabu. Atsevišķa vieta blakus telpā iekārtota pusaudžiem un jauniešiem.

Projektētāji bija sagatavojuši trīs jaunās bibliotēkas variantus. Tas, kurš cenu dēļ vislabāk patika pašvaldībai, nebija pieņemams bibliotēkai, kam prioritāte bija laba funkcionalitāte apmeklētāju apkalpošanas organizēšanai un pašu darbam. Savukārt bibliotēkas vadībai tīkamāko variantu kā pārāk dārgu noraidīja dome. Pēc tam abas puses gāja uz kompromisu, izvēloties trešo variantu, bet iegūtais rezultāts ir sanācis teicams. Inta Vērđiņa atzinīgus vārdus velta gan domei par piešķirtajiem līdzekļiem, gan plānotajiem, kas gatavoja projektu un piesaistīja Eiropas finansējumu tīk vērienīgiem rekonstrukcijas darbiem, gan celtniecības darbu veicējiem, gan saviem darbiniekiem, kuri tika galā ar dubultās pārceļšanās grūtībām un darija visu, lai bibliotēkas darbs ātrāk ieietu ierastajā ritmā, gan visiem pārējiem palīgiem.

L.Rancāne